

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Henrici || Svsonis Viri Sanctita-||te, Ervditione Et
Mi-||racvlis Clari, Opera**

Seuse, Heinrich

Coloniae, 1615

Vt sit discendum mori: & quæ sit species mortis improuisæ. Capvt XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38029

locata erat. Denique donec esset in monumento reconditus, sola ego inter mortales omnes integram illi fidem & synceram amicitiam præstiti.

MIN. Iure igitur Domina Mater, virgo sacratissima, te salutant corda omnia, & linguarum omnes laudibus vehunt: quandoquidem quicquid in nos beneficij conferre voluit benignitas DEI, per tuas in nos manus derivatum est. Tu post Filium initium es & medium, tu quoque finis eris. Ecce Domina mea dulcissima, admo-neo te hodie tristissimæ illius separationis, quando à filio tuo vnicè tibi charo, discedere compulsa es: precorque, tuam mihi feras opè, ut neque à te, neque ab eius gratissimo aspectu vnquam disjungar: & sicut nunc anima mea cum pia commiseratione & condolentia tibi assistit, teque intimo affectu suscipiens, in sua meditatione cum laude & gratiarum actione cupidè admodum à sepulchro filij per portas Ierusalem domum reducit: ita tu eandem animam meam in eius extrema è corpore emigratione ad illius patriam reducas, & in æterna colloces beatitudine, quæ es integerrima Mater mea, & suprema post DEVM consolatio mea. Amen.

Vt sit discendum mori: & qua sit species mortis improvisa.

CAPVT XXI.

MIN. Si mihi totius orbis imperium ac dominium collatum esset, Domine IESV,
G 5 non

Quanta Mar-
rie authori-
tas.

OTV

45

non me id tanta afficeret animi voluptate, quæ
 ea veritas & utilitas, quam ex tua capi suavitati
 ma institutione. Unde etiamnum vehementer
 aueo plura ex te discere, latiusque edoceri. Ita
 exponas velim, quidnam potissimum conueniat
 congruatque æternæ Sapientiæ, quæ tu ipse
 es, Ministro, tibi vni viuere appetenti. Equidem
 ex te audire percuperem de vnione nuda
 ac simplicis intelligentiæ cum sacrosancta Tri-
 nitate, vbi eadem in verbi nascentis in ipsa, &
 renascentis spiritûs sui vera irradiatione, rap-
 pitur extra sese, & medijs omnibus absolutius
 ac nudatur.

An cuiquam
 maiora se
 querenda.

SAP. Non decet percunctari eum de his, qui
 sunt summæ ac absolutæ sapientiæ, qui etiam
 nûm circa infimos bonæ vitæ gradus versetur.
 His igitur prætermisissis, docebo te quæ sint
 tui tuæ conducibiliora ac oportuniora.

MIN. Ecquid me docere vis Domine Iesv?

SAP. Mori videlicet & viuere: itemque vni
 deuotè ac amanter accipere in venerabili Sa-
 cramento, meque dignè laudare debeas. Ista mi-
 mirum propriè ad te pertinent.

MIN. Si mihi planè quiduis eligendi optio
 daretur, Iesv dulcissime, nihil profectò potius
 optarem, quàm vt mihi ipsi & rebus omnibus
 scirem emori, ac tibi soli viuere: Te quoque co-
 corde amare, & ex amore suscipere in Eu-
 charistia, acque dignè te laudare. O terque qua-
 terque beatum illum, qui isthæc probè nôrit, ac
 quæ in his totam exigit traductioque vitam suam.
 Quanquàm obscure mihi est Domine, verum
 hinc intelligi velis spiritalem mortem, quàm ma-
 cerbissimam & miserabilis mors tuam benig-
 gnè &

gnè & amicè mihi commendauit ac declarauit, an potius mortem corporis.

SAP. De vtraque dixisse me puta.

MIN. Sed quid attinet Domine de corporis morte institui, quando illa dum adest præ foribus, seipsam satis docet?

Quomodo aut quando mori discendum.

SAP. Quisquis tum demùm moriendi artè discere molitur, cùm iam excedendum est è viuis, delusum se sentiet.

MIN. Fateor Domine etiam dùm non nihil molesta & iniucunda mihi est mortis commemoratio, siue de morte instituta narratio.

SAP. Sed consideres velim, quanto perè nunc grassetur tum in cœnobijs, tum vrbibus repentina ac improuisa mors, qua plurimi subito tolluntur è medio. Atque eadem te quoque occultè ac insidiosè suis iam implicuerat nexibus, & parùm aberat, quin te extingueret, sicuti innumeros alios, ex quorum grege vnus iam tibi exemplum proponam. Agè igitur internos aperis obtutus & aures, & horrenda mortis specimen in tuo proximo contemplare, eiusque voces & gemitus lamentabiles diligenter auscultra.

MIN. Intereà mentis auribus hominis repentina morte iam iamque perituri horrendos ac miserandos hausit clamores, vocesque miserabiles ac lugubres eiusmodi: Heu mihi Domine Deus, vnquam me editum esse in hanc lucem. Prima nascendi initia à lachrymis cœpere: itemque supremam diem lachrymæ tristes & acerbè accipiunt, *heu circumdederunt me gemitus mortis, dolores inferni circumdederunt me.* O mors. O fœua ac horrenda mors, quàm es hospes inuisa

Sap. 7.

Psal. 17. & 114.

OTV

45

Einlatio sub-
bitò morien-
tis.

inuisa iucundæ ac florenti adolescentiæ me
Equidem nihil minùs quam te prospexera
At nunc nec opinata in me irruisti: præoccup
si imparatum. Heu tuis me strictum vincula
abducis, haud aliter quàm qui neci destinatus
ad extremi supplicij locum vincum deducit
Eheu manus super caput complodo, easque
doloris acerbitate complico. Siquidem præ
sens discrimen libens effugerem. Oculos lo
ge lateq; circumfero, si quis forte existat, qui
me ex his malis possit extrahere, nec vlla
tenuis affulget spes. Iam aures cordis mei hinc
horrificis mortis circumsonant, vocibus: nec
mici, nec opes, neq; scientia, neq; industria vi
poterunt te ex meis eripere manibus. Facto
concedas oportet. Itane ergo prorsus morien
dum est? Itane Deus ex corpore migrandus
est? Ergò planè discedendum est? Heu me
ferum, cui vnquam nasci contigerit. O mors
sua mors, quid me factura es?

MIN. Quæso charissime, quamobrem tam
malè te habes? Lex ea omnibus ex æquo con
stituta est, & pauperi, & locupleti, iuueni & sen
Atq; plures sanè immatura quàm matura mor
te obièrunt. Putasne te solum mortis lege ab
solutum iri? Sed ea ingens stoliditas est & am
tia. HOMO IMPROVISE MORITVR V
RESPONDET: Molesta & acerba est ista
consolatio. Non sum mentis inops. Reuerà qui
sic non vixerunt, vt mori parati sint, nec tam
emigraturi timent mortem, ij amentes & caeci
sunt, & vt pecudes moriuntur, nescij quantis
periculis versentur. Nō ego iam deploro quod
moriturus sim, sed quod moriar imparatus.

Amentes po-
tissimum qui

Mor-

Moriendi adest necessitas, & tamen eo loco res
 fixæ sunt, vt mihi mori non expediat. Neque
 vitæ duntaxat occasum plango, sed etiam iu-
 cundos illos dies, quos tamen malè perdidit, &
 absque villo animæ fructu exegi. Nihil iam dif-
 fero ab abortiuo, & à flore deciduo verni tem-
 poris. Dies mei velociùs transierunt, quam sa-
 gitta aërem penetrat: obliuioni traditus sum
 quasi qui nunquam fuerim, & vt semita volu-
 cris per aëra volitatis, quæ statim ita in se re-
 uoluitur, vt nullus eam possit habere perspe-
 ctam. Quamobrem *sermo meus in amaritudine est*, Iob. 23 & 6.
& verba mea a dolore sunt plena. Vg, vg, quis tribuat
 misero mihi, vt sim secundum dies pristinos,
 vt tempus preciosum ob oculos propositum
 habeam, sciamq; ea, quæ modò heu serò noui.
 Heu me qui tempus mihi datum, dum præsens
 aderat, paruipendi, futiliterq; ac stolidè illud
 præter labi passus sum. Itaque nunc effluxit, nec
 vnquam reuocare, nūquam assequi licet. Nul-
 la, quamuis breuis, mihi hora præterijt, quàm
 non maiori in precio habere, maioriq; cū gra-
 titudine amplecti debuerim, quam si cui inopi
 ac misero regni totius imperium deferretur.
 Nunc igitur profusos lachrymarum imbres
 fundunt oculi mei, quod non liceat transactas
 recuperare horas. Heu mihi Domine Deus, q;
 tam multos sæpe dies inanitur transmissi, quod
 tamen iam prorsus nihil mihi prodest. Ah, ah,
 cur non didici potiùs toto illo tempore bene
 mori? O quotquot estis vernantes rosæ, homi-
 nes ætate floridi, quibus necdum consumpta
 est ætas, sed in ipso iuuentutis flore versamini,
 ad me respicite, & ex periculis meis discite,
 dum

Viuis quid a-
 gendum, an-
 tequam mor-
 te præoccu-
 pentur.

dum licet, sapere. Totos vos quamprimùm
Deum conuertite, cum illo solo annos vestros
transigite, ne vos similis quandoq; calamitas
comprehendat. Heu heu, quam malè decem
primos ætatis annos atq; adolescèntiam mea
Obsecro Dominè Deus, huius te miserescat.
fer ego nemini tùm fidem commodare, volè
rectè momenti. Animus meus nimis dissolutus
nemini auscultare aut obtemperare voluit.
Atq; ecce nunc in ipsam mortis decipulam
curri. Tempus abiit: iuuentus euanuit. Satis
quidem fuisset, si matris vterus sepulchrũ
hi præbuisset, ne præciosissimum tempus
perditè consumerem.

Sera pœnitentia quam pœniculosa.

MIN. Ad DEVM te conuertas Frater, &
peccãsse doleas. Si finis bonus fuerit, salua erit
omnia, HOMO MORIBVNDVS: Absurde
prorsus loqueris. Modòne pœnitentiã agam
modòne ad Deum me conuertam, quando
tus terrore concucior, atque innumeris
correptus angustijs? Perinde mihi accidit,
auiculæ, rapacis ac sæui cuiusdam milui com
præhensæ unguibus, atq; præ mortis angos
sibus destitutæ. Nihil planè aliud nunc pos
sum, quam quòd libentissimè, si qua liceret,
uaderem: at fugere non datur. Iam mors ip
me premit & amara animi à corpore separa
tio. O vera pœnitentia & libera ad DEVM
conuersio hominis adhuc rectè valentis, quibus
certum & securum efficit hominem? Qui
negligit, nihil mirum si quandoque negligat
tur & ipse. Eheu diuturna illa vitæ in melius
commutandæ procrastinatio, quàm miserè
perniciosè producta es. Bona voluntas sine
operibus

Si pœnitentia optima quæ.

opere, pulchra promissa absque executione
euerterunt. Diem extraxi, semperque inducias
impetrare conatus sum à Deo, donec in ip-
sam mortis noctem incidi. Hæc verò omnia
mihi atrocissima calamitas & dolor est, nec
potest me non vehementer excruciare, quòd om-
nem vitam meam, totos xxx. annos tam in-
feliciter perdididi, vt nesciam si vel vnum diem
pro Deo voluntate ita vt oportuit, expendi-
rim: aut si vllum vnquam Deo gratum præsti-
terim obsequium ac famulatum. Id reuerà
non aliter quàm mucro sauisissimus ipsa cor-
dis mei viscera configit. Eheu Domine, quàm
turpiter confusus, quàm multiplici ignomi-
nia notatus adstabo coram tremenda Miestate
tua & tota cælestis exercitus frequentia. En hac
ipsa hora, qua spiritum reddo, si vel vnam
possem angelicam salutationem pio ac deuo-
to proferre animo, longè id cumulatori me
afficeret gaudio, quàm si quis vel mille auri
talenta dono mihi daret. Ah ah Domine De-
us, quot bona neglexi, quibus æternum ca-
rere oportebit? O quantis ipse me malis affe-
ci, dum te attendere nolui, cum adhuc liceret?
O quot eiusmodi mihi horæ præterlapsæ sunt.
Ah quoties præ rebus nihili ac futilibus, meri-
toque parui pendendis multam neglexi mag-
namque animæ salutem. Profectò in præsen-
tiarum gratius mihi foret, atque vberiore æ-
ternæ vitæ mercedem conciliaret, si vel semel
ob amorem Dei oculos retraxissem meos ab a-
licuius amici illicito adspectu, quàm si ille vel to-
tos modo triginta annos flexis genibus mihi
apud Deum præmium impetrare velit. Atque
obsecro

OTV

45

Mēdicus mi-
ferrimus
quis.

Matth. 25.

obsecro vos Mortales omnes, rem miseram
ac lamentabilem audite: Ecce miser ego, qui
tempus me defecisse cernam, longè lateque
cumiens, exiguas emendicare volo eleemo-
synas meritorum, quæ sibi comparârunt homi-
nes pij, vt ea cedant in expiationem male-
factorum meorum, & vbi que repulsam patior.
Siquidem singuli verentur, ne non ipsi olei
habeant olei pro lampadibus suis. Quæso De-
mine Deus pia te miseratione afficiat, quod
tam ingentia ipse mihi sano adhuc & incolu-
mi corpore emereri præmia, immensaque
conflare opes potuerim multis illis diebus
quibus otio ac desidiaz deditus eram, iam mihi
paruas liceat Eleemosynas consequi, quæ ta-
men non nisi in qualemcunque proficerent sa-
tisfactionem, non autem vel præmium, vel
gratiam mihi conciliarent. Id vos etiam acquirere
etiam perpendite, vestrisq; animis affigite cum
senes, tum iuuenes, & dum adest facultas, in
hac vita vobis meritâ coaceruate: ne vbi ad ex-
trema perducti eritis, dum demum mendicare
re velitis, & tamen nulquam quicquam impe-
trare queatis.

MIN. Angustiaz tua, mi frater, animum
meum cruciant. Adiuuro te per DEVM viuum
vt tuo me consilio instituas, quid facto opus
sit, ne me eadem quandoque pericula intol-
uant.

Securè mo-
rituris quo-
modo viuen-
dum.

HOMO MORITVRVS: Saluberrimum
in primis consilium ac præsentissimum reme-
dium, summaque sapientia & prudentia, qua
quis præditus sit in hac vita, ea est, vt per inco-
gram eorum omnium, quorum malè tibi co-

Sciur e
ceps it
summ
suades
pro si
modò
num p
pitula
diafq
pellat
me, pe
te mei
carnif
Tora
ex an
prate
est: q
runt.
M
nem,
nimè
tur, c
caces
mon
tes, n
non a
mori
Ho M
ipfi n
ment
tur. C
qui M
tacea
ad su
Sciur

Sciūs es, confessionem tete præpares, ac deinceps ita perpetuò te geras, ac si eadem die, aut ad summum illa hebdomada sis moriturus. Persuadeas tibi animam tuam in igne Purgatorio pro suis erratis toto decennio cruciandam, modò derineri, atque non nisi vnum hunc annum præstitum tibi, quo illi, si velis, possis optulari. Interim crebrò ad illam respicias, audiasque voces illius miserabiles, quibus te cõpellat: Amice, inquit, charissime ac fidissime, porrige miserè mihi manum, miserescat te mei, adiuua me quo citius ex hac immani carnificina & flammis sæuissimis extrahar. Tota enim desolata & inops sum, nec quisquã ex animo fidum se mihi adiutorem præbet, præter te vnum. Torus mei Mundus oblitus est: quandoquidem *omnes quæ sua sunt quaerunt.* Philip. 2.

M I N. Non potest vllam habere dubitationem, quin isthæc institutio præclara sit ac minimè vulgaris, si modò ea quis re ipsa experiretur, quæ tu in præsens sentis. At quamuis efficaces & instar mucronis penetrabiles sint sermones tui, plerique tamen omnes hîc residentes, nullius eos pensi habent. Aures habent & non audiunt: oculos, & non vident. Nemo ferè mori vult, donec anima abscedat è corpore.

H O M O M O R I T V R V S : Iure igitur etiam ipsi mortis acerbè hamo capti, quantumuis lamentabiles dederint gemitus, non exaudientur. Crede mihi, ed iam res redijt, vt sicut ex his qui Monasticum gerunt habitum, vt de cæteris taceam, vix centesimus quisque ex verbis meis ad sui emendationem & cõuersionem permo-
Quanta sui finis negligentia laborent omnes.

H uetur,

uetur, ita e centum vix vnum comperias, ma
 benè præparatus moriatur: adeo ferè omni gion
 vt ego, minimè prouisi in mortis laqueo nè d
 currunt. Quod etiam illis nonnunquam e ben
 nire solet, qui non planè impenitentes & mea
 ratione moriuntur. Enimuerd vanæ glo mas
 studium, commoda & oblectamenta corpor nam
 rerum labentium amor, & rerum sustentan tula
 corpori necessariū auara & importuna in que
 sitio plerosq; excæcant. Tu verò si cum pau heu
 mortis improuise angustias & calamitates neci
 munis optas euadere, obtempera distis me tus
 Perpetua mortis consideratio, & fidele subli acu
 um, quod cogitare debes, miseram animam ho
 am tanquam pœnis Purgatorijs subditam, eidi
 te lamentabiliter flagitare, celeriter eò tepe est h
 ducent ac prouehent, vt mortem non solu glo
 non extimescas aut horreas, sed etiam totu Act
 nimi desiderio expectes. Tantū fac quozid vne
 na cogitatione in his verseris, non perfund fera
 riè, sed crebrò & ex animo: dictaque mea dig
 cordis tui viscerib⁹ inscribas. Ex hac dira, qu
 me nunc inuasit necessitate & calamitate me der
 discè quid tibi propediem euenire possit. Ce uir
 ne cuiusmodi ista mihi nox sit. Benedictus mo
 à Domino, felixq; nimis, qui ad hanc horu re.
 benè paratus peruenit. Is enim securus hinc O
 it, quamlibet amaram experiatur mortem to
 Tuentur nanque eum & vndique cingunt qu
 geli lucis, sancti eum deducunt, & in cæli pal Pu
 tia recipitur. Suprema eius ex hac vita em pli
 gratio, nihil est aliud, nisi in patriam semp tat
 ternam commigratio & introitus. At verò ad
 DEVS pijsime, quo tamen misera mea an fer

Angustias
 improuise
 mortis euadere
 volendi
 quid agendū.

Quis hinc fe
 licissimè e
 migret.

ma hac ipsa adhuc noctu vtetur hospitio in regione illa ignota & peregrina? Eheu quam plane destitutus ac desolatus modò sum? Ah Deus benignissime, quam misera & exul sit anima mea inter cæteras extiles & calamitosas animas, quas Purgatorius ignis absorbuit? Quisnam illi toto animo, ac integra fidelitate optulabitur? Sed hîc iam finis esto lamentabilis querimoniz meæ. Hora ipsa ecce adest. Heu heu cerno abeundum esse, nec licet ultra moras necere. En manus iam præmortuæ sunt, vultus pallefcit, oculi deficiunt, mortis horrendæ aculei cor ipsum appetunt, spiritum ægrè traho ex imo pectore, lux Mundi huius mihi occidit, futurum iam intueor seculum. O qualis est hic adspetus? Confertim aduolant & conglomerantur teterrimæ species Tartaricorum Aethiopum, bestiarum illarum infernales me cingunt undique, omnemquæ mouent lapidem, vt miseram animam in suam possint ditionem redigere. O Iudex æquissime, quam exacta & fœuera sunt iudicia tua. O quam grauitè ponderas etiam minima quæque, quæ ob sui paruitatem omnes paruipendunt. Eheu frigidus mortis sudor præ angore toto erumpit corpore. O vultum terrificum æquissimi iudicis. O quam districta sunt iudicia tua DEVS. Verito nunc animum ad futurum illud seculum, quò iam iamque rapiendus sum, adspicioquæ Purgatorij carnificinam, vbi profectò inexplicabiles intueor angustias, miserias, calamitates. En flammæ crudoles nimisquæ feruentes, admodum in sublime feruntur, & supra miserorum capita complicantur & confluunt,

H 2

ani-

Hominis idem
miam mori-
turi angustie
quæ.

Purgatorij
depictio.

OTV

45

animæque in iisdem atris ac obscuris flammis
 haud aliter quàm scintillæ in igni sursum de
 orsum impinguntur, ac agitantur. Vox ibi
 omnium vna est, Heu heu, Væ væ: O diram
 lamiratem nostram: nec mortales omnes po
 sint miseriarum, angustiarum, pœnarum
 strarum multitudinem, varietatem, acerbita
 tem compræhendere. Audire illic est multu
 ges easdemq; plûs satis lamentabiles, voces
 cantium atque dicentium: Succurrite miseri
 Ferte opem desolatis. Eheu vbi nunc sunt
 amicorum suffragia? Vbi promissa fallacia
 quæ fallacium amicorum nostrorum? Ah qu
 miserè ab illis derelicti sumus? quàm proxi
 nostri obliti sunt? Miseremini nostri, Miser
 mini nostri saltem vos amici nostri charis
 mi, quibus sæpè tantoperè obsequi & gratia
 cari sumus. Eheu quales amauimus, quid pro
 mij reportamus? O amicos infidos, qui nos
 immemores, permittitis nos in hac aestuanti
 sima fornase torrerî. Ah. ah, quòd non melius
 nobis ipsi prospeximus, nec hæc mala antequam
 timus, cum tamen facilè id licuisset. Minime
 huius loci cruciatus vincit immanissimos
 quos vllus vnquam Martyr in terris perferre
 rit dolores. Vna hora hîc prolixior esse vide
 tur, quàm centum anni in terris. Heu, heu, ex
 coquimur, assamur, vociferamur, opemq; pe
 scimus, sed maxime omnium id doler, quòd
 diuini vultûs iucundissima contèplatione tan
 diu distinemur. Id planè animum, cor, sensusq;
 pondere premit intolerabili. Sed cum his ego
 nunc migro è corpore.

MI N. Num dereliquisti me benignissimè
 Sapien

Purgatoria
 norum que
 relæ & expo
 stulationes.

Iob 19.

Purgatorij
 pœna maxi
 ma quæ.

Sapientia? Ah Domine Deus, quam presens me inuastit mortis imago? Nescio si adhuc anima in meo degat corpore, aut si vita mihi reliqua sit. Laudo te Domine Iesu, & vitam in melius commutare omnino firmus statuo, dum spiritus hos reget artus. Eheu quantus me terror occupat: nescio si vnquam tanto in mortis discrimine versatus sim. Erit sane Domine hominis istius ita morientis consideratio mihi utilissima. Equidem nullum vnquam praetermittam diem, quo non mortis vbiq; nobis insidias tendentis laqueos prospiciam, curemque ne me illa anteuertat, Discam sano corpore mori. Animum meum ad futurum seculum referam: siquidem re ipsa animaduerto, nihil esse sub sole diuturnum. Nolo differre poenitentiam & emendationem ad vltimum vitae occasum. Adde me visio hominis iam mortui exterruit, vt vehementer admirari non desinam vllum mihi superesse spiritum. Faceat nunc molle stratum, prolixus somnus, delicatus cibus & potus, honor caducus, voluptas & oblectamenta corporis. Si per exigua afflictio vsque adeo mihi dolet in hac vita, qui tandem imensos illos Purgatorij cruciatus tolerare poterò? Quid si iam mori me contingeret, & necdum expiatum hinc excedere, quid tandem me futurum esset? Siquidem multis etiamnum peccatis onustus sum. Planè ab hac ipsa die miseræ animæ meæ fidum me præbebo adiutorem Domine, & omnium amicorum destitutæ ope ipse ego benignè faciam, ac pro viribus gratificabor.

SA P. Ita fili iugiter debes ob oculos versare

H 3 tuos

Morientem
considerare
hominem
quam vile.

Quomodo
mori discen-
dum.

OTV

45

tuos quæ audisti & vidisti, dum adhuc iuuen
es, dum adhuc viget & floret ætas, & potes com
modè tuæ salutis prospicere ac mederi. Vbi
tem ad hanc mortis horam deductus eris, n
ipse tibi iam administrari poteris, nihil
nind ex his quæ in terris sunt, nisi meam
taxat mortem & infinitam misericordiam
siderabis, ne à spe tua decidas, sed integra erg
me spes tua & fiducia perseveret.

MI N. Ecce Domine IESV, tuis me ad
uo pedibus plorans & eiulans, obsecrans
vt in hac vita castiges & purges me, quant
voles: tantum ne me illis horrendis serues cre
ciamentis loci Purgatorij, quorum asperitas
nemo possit comprehendere. Vndè iam admi
ror & stupeo insaniam atque amètiã meã
qui hucusque supplicia tam parvipenderim
quasi pro nihilo habuerim, quæ iam reuerã
animo reformido ac horreo.

Psal. 119.

SAP. Bono sis animo fili. Timor iste sapien
tiæ initium est, & aditus ad beatitudinem. Num
oblitus es quantoperè scriptura omnis com
mendet ac prædicet eos tanquam verè sapien
tes, qui in assidua mortis meditatione versan
tur, & semper pauidi sint? Iurè tu quidem per
petim me laudare debebis, quòd tibi ista
planius & certius innotuerint, quàm vel un
ex centum millibus. Et quòd audite miser
est, audiunt quidem hinc dici multa, nec possunt
se horum ignorantia tueri, certique sunt has
sibi imminere, nisi respiscant: & tamen ne
gligunt ac dissimulant, immò etiam floccu
pendant, donec prohdolor in ipsam peenã
voraginem demergantur. Tum verò clarn
tant,

tant, vociferantur & plorant, sed serò sapiunt Phryges. Quæso aperi oculos, & ad digitos recense eos, si potes, qui tua memoria apud te mortui sunt. Vtere nūc illorum familiari colloquio non oris, sed spiritūs: fac interim quasi mortuum esse corpus tuum, & spiritu illis iungere, eosq; omnes, vt habeant, percontare. Ausculta quàm altis cum suspirijs & acerbo ^{Alieno malo sapiendum esse.} iulatu iam dicant: Felix nimium, quisquis ille est, qui sano obtemperans consilio, didicit ex alienis calamitatibus suæ salutis consulere. Tu si sapias, ita tibi persuade, propediem te ex corpore abiturum. Reuerà nanque vita tua est instar auiculæ sec̄ētis in arboris ramusculo, mox ab accipitre deuorandæ: & vt hominis in fluminis ripa assidentis, nauemq; magna celeritate præternauigantem præstolantis, in quam recipiendus sit, & in solas terras deportandus, vnde nunquam liceat reuerri ad patriam. Ita ^{vita humana qualis.} ergò vitam tuam instituas, paratus semper ad mortis occursum, vt vbi illa irruerit, bene sis communicus & ad iter instructus, lætusq; hinc abscedas.

Quemadmodum interne vitæ nauanda sit opera.

CAPVT XXII.

MIN. Multifaria sunt exercitia Domine viuendi instituta diuersa sunt, & alij atque alij alios & alios bene viuendi modos sectantur. Scripta quoque Diuina impenetrabilia sunt, nec ea quisquam perscrutari potest: